

ERDÉLYI
MAGYARÁG

Feloldó szerkesztő:
Zágoni Dezső

Üggyeljes politika napilap, megjelenik minden nap
Szerkesztő órák reggel 8-3 Szerkesztőség és kiadóhivatalok
Oradea, (Nagyvásár) Pista Mihai Vitezzai 4. Telefon: 390

Ara 1 lej

III. évfolyam 45. sz.

Péntek

1934 Február 16.

3

Elet-halál harc Dolltuss és a szocialisták között

Ausztriában még mindig dörögnek az ágyuk

A legvéresebb harcok Floridsdorfban folynak. — Agyvérzést kapott a letartóztatott Seitz polgármester. — Bécsujhelyről hétezer munkás indult a marxisták segítségére

A kormány bizakodik, hogy a felkelést okvetlen leveri

Bécsben 154 halott, 600 sebesült

A kormány agyonlöveti Körner tábornokot, a Schutzbund katonai megszervezőjét

Bécs külvárosaiiban még hajnali négy órakor is ált a harc a karhatalmi csapatok és a munkástömegek között. A felkelők az utcákon torlaszokat emeltek, amelyeket a reggeli órákig sikerült tartaniuk. Hajnalban a harc a keleti pályaudvar környékére összpontosult, ahol

a rendőrség és segédrendőrség páncélvonatokkal és tüzérsggel támadt a felkelőkre.

A marxistáknak azt a törekvését, hogy a belvárosba eljussanak, a kormánycsapatok véradózat árán megghiúsították és erre a munkásság a keleti pályaudvar ellen mérett ostromot. Különösen erős ellenállást tanúsítottak a munkások a Favoriten és az Ottakring városrészekben ahol barrikádok mögül gépfegyverekkel és kézgránátokkal védekeztek.

csapatai visszaverték a katonaságot és a védőőrség üzenetet küldött a bécsi munkásszervezetekhez, hogy

az ottani szociáldemokraták segítségére hatalmas csapatokat indítanak utnak.

Bécsben a késő délutáni órákban szintén kiújultak a harcok. A Heimwehrek már kimerültek és ezért a kormány megkezdte a csapatok toborzását. A szocialistákra jelentkezőket civilruhában csapatokba osztják be, fegyvert kapnak és karszalagot tűznek rájuk piros-fehér-piros színekkel. Ezek a polgári ruhás örök élelmet és zsoldot fognak kapni a kormánytól.

Elrendelték a Heimwehr mozgósítását

A kora hajnali órákban a köztársasági védőszövetség munkásrohamosztagai a schönbrunni parkba vették be magukat, ahol az úgynevezett Gloriette dombjáról intéztek rohamot a katonaság ellen. A lainni parkban a katonaság lövészárkokban helyezkedett el, ahonnan azonban a munkásság a hajnali órákban kiverte őket. Hajnalban a kormány elrendelte az ifjúsági munkások, gátlatás nemzeti szocialista ifjúsági alakulat) székházának elfoglalását és a szervezet vagyonának elköltözését. Bebizonyosodott ugyanis, hogy az éjszaka folyamán a munkások soraiban a kommunis ákon kívül a nemzeti szocialista érzelmű ifjúság is helyet fogalt. Hajnalban már nyilvánvaló lett, hogy a legtöbb helyen a munkásokat ellenállásukban a nemzeti szocialisták támogatták. Starhemberg herceg ennek következtében egész Ausztria területére elrendelte a Heimwehr mozgósítását.

Agyuk dörögnek Bécs utcáin.

Délután 6 órakor a kormány hivatalos jelentést adott ki és ezerrint a XI-ik kerületben még mindig tart az ágyúüz, a X-ik kerületben kisebb harcok folynak, míg Linzben és Felsőausztriában teljes a nyugalom. Steyrbe a délután folyamán motoros lötegek érkeztek. Starhemberg herceg vezérte alatt és most ezek folytatják a város megtisztítását. Kapfenbergben a kormány csapatai nagynehezen visszafoglalták a munkásoktól a csendőrségi laktanyát.

Délután riasztó hírek terjedtek el a fővárosban, hogy Bécsujhelyen a védőőrség

Páncélautókkal támadnak a munkások

A tizenegyedik kerületben a munkásság elfoglalta a szentmárkusi vágóhidat és átvásártélepet. Később azonban kiűritették itteni állásaikat, mie őtt komolyabb harcokra került volna a sor. Floridsdorfbanszintén városi lakóházak birtokáért folyik a harc. A kormánycsapatok még nem tudták legyőzni a munkásság ellenállását.

Bécsben ma az a hír terjedt el, hogy Seitz Károly Bécs város szociáldemokrata polgármestere, aki a rendőrség őrzetében

Bécs ellen indultak a felfegyverzett lázadók

Bécsujhelyen véres uccai harcok folynak a Déli-vasut vonalát a munkások megszállva tartják.

A brucki és gráci vasuti vonalakat a Schutzbund felrobbantotta.

A marxisták Linzben, Perchsдорfbans és Atkersdorfbans elkeseredetten harcolnak. A kormánycsapatok többbizben megöstromolták állásaikat, azonban sikertelenül. A végéskig elkeseredett munkások mindenkör visszaverték őket. A Schutzbund csapatok minden vonalon visszavonulóban vannak de csak taktikai okokból, mert úgy látszik, erejüket a bécsujhelyi vonalon akarják koncentrálni.

A jelek szerint a szocialisták innen vonulnak Bécs ellen.

Legutolsó bécsi jelentések szerint a főváros elleni felvonulás már megkezdődött. A Schutzbund csapatok Bécs felé menetelnek. Számuk mintegy hétezer emberre tehető. A bécskörnyéki községekben és talvokban a harc tovább folyik, a helyzet kritikus.

A kiélesedett helyzetre való tekintettel a kormány az éjszaka folyamán Körner tábornokot, a szocialista védőszövetség parancsnokát, akit sikerült elfognia, agyonlöveti. Ezzel elrettentő példát kívánnak szolgáltatni.

Hivatalos jelentés szerint:

Eddig többszáz halott és több mint ezer sebesült áldozata van az ausztriai polgárháborúnak

(Első oldalt cikkünk folytatása)

Ma délután ismét kiújultak a harcok és a helyzet az esti órák közeledtével egyre élesebbé vált. A vidéki városokból is több helyről érkezik jelentés arról, hogy a szocialisták minden vonalon tartják magukat és meg nem szűnő harcokban állnak a kormánycsapatokkal.

A délutáni harcokban Meidlingben a munkások különös páncélautókkal vonultak fel. Több teherkocsit sikerült birtokba venni

ezeket vastag páncéllemezekkel borították be, úgy, hogy a fegyver és gépfegyvergolyó ellen teljesen védettek.

A gépkocsikban gépfegyverek vannak elhelyezve és így védett helyről közvetlen közelről lövik a kormánycsapatokat.

A harc Meidlingben felélénkült és állandó ágyudörgés jelzi, hogy az ellenfelek szakadatlan küzdelemben állnak. Itt a küzdelem főképpen az ugynevezett Fuchsenfelden levő két hatalmas községi ház körül folyik. Ez a két épület is, mint általában a községi házak, fellegrárai a munkástömegnek. A szocialisták elszáncolták magukat, fegyverrel és gépfegyverrel védekeznek és a karhatalom képtelen urrá lenni felettük.

Ottakring alsó részéből, a Schuhmayr-térről ugyancsak elkecseregelt összeütközésekről érkezők jelek. Hitzingben 8 embert rögtönítelő bíróság elé állítottak. A három bíróból álló tanács ma első ízben ült össze, ítélet a nyolc ember ügyében az éjszakai órákra várható.

A honvédelmi miniszter kiáltványt intézett a régi hadsereg tisztjeihez és katonáihoz, amelyben felszólítja őket, hogy azonnal jelentkezzenek szolgálatra és feltétlenül bocsássák magukat az államhatalom rendelkezésére. Berlingen keresztül érkezett bécsi jelentések szerint a gyáripárosok szövetsége valamint az ipari vállalatok központi szövetsége felszólítást intézett a sztrájkoló munkásokhoz, melyben felszólítják ezeket, hogy szerdán pontosan jelenjenek meg munkahelyeiken, mert a munka felvételének megtagadása súlyos következményeket vonhat maga után. A sztrájk fenntartása a sztrájkrendelet elleni véttségnek számít, politikai büncselekménynek minősíthető és így

a sztrájkolókat rögtönítelő bíróság elé utasíthatják.

Későbbi táviratok szerint a karhatalomnak sikerült a szocialisták több floridsdorfi tüzfészékét elfoglalni.

Igy véres küzdelem után birtokba vették a Schlögener-udvart, a központi tüzfészéket, valamint a városi fürdőt.

A tüzoltóság épületében hatalmas fegyverraktárt találtak. A városi fürdő elfoglalása azért volt fontos, mert innen állandó gépfegyvertűzet zúdítottak a munkások a katonaságra. A helyzet azonban még mindig nem tisztázódott. A Schutzbund erősen tartja magát. A tranzit forgalmi és a teherpályaudvar a munkások kezében van és a szocialisták a város egyes pontjairól ide vonulnak vissza. Innen a Schutzbund állandó géppuska tűz alatt tartja a floridsdorfi villamosművek transzformátor telepét. A kertvárosból a munkásság nehéz géppuska-tűzzel védekezik.

Jedlesei külvárosban a munkások több rendőrt foglyul ejtettek. A floridsdorfi főútcán lezajlott véres összecsapásnak tizenöt halottja van, köztük Friedrich kerületi kapitány is. A floridsdorfi hatóságok nagy

erővel léptek fel, főképpen a nagy községi házak lakói ellen, azonban minden erőly hiábavalónak bizonyult új és új támadások ismétlődnek meg.

a marxisták már elfoglalt állásaikat minduntalan visszaszerzik.

Jelentések szerint itt 30 gépfegyver a szocialisták birtokában van.

Az Inn völgyében ugyancsak kritikus a helyzet. Wörgl helységben meg akarták szállni a szociáldemokraták helyiségeit, a munkások azonban ellenállottak. Összeült-

közés keletkezett, a helyi karhatalom azonban gyengének bizonyult. A szocialisták a helyzet urai. A közeli Haerig bányaközségben a bányászok kimondták a sztrájkot. Az egész környék lakossága felvonult és üzenetet küldtek Wörgbe, hogy megerősítést hoznak az ottani szocialisták számára. A marxista tömegek már meg is kezdték a felvonulást. Ez a környék teljesen el van zárva a külvilágtól. Innsbruckból Heimwehrt és csendőrséget küldtek Wörglbe.

Bécsben újból kiújult a harc

Kapfenbergben a szocialisták ostrommal elfoglalták a kerületi kapitányságot. — Az elfogott kerületi kapitányt kényszerítették, hogy írásbeli utasítást adjon nekik, hogy Bruck városban átvegyék a közigazgatást.

Kétórás szünet után Bécsben ismét újult erővel lángolt fel a harc. A karhatalmi csapatok szüntelenül roha-

mozzák a szocialisták állásait. A harc puska sortűzelésekkel kezdődött. A "tirol" községi házbán, Schönbrunn felett a szocialisták erős akciót kezdtek, amely nagy lendülettel folyik és most van kibontakozóban. Brigittenauban és Engelsbandban is folyik a harc. A helyzet a késő esti órákig mind kritikusabbá válik.

A halottak száma kétszázhuszonnégy

Bécsből a késő éjszakai órákban érkezett jelentések szerint megállapították a tegnapi és mai harcok áldozatainak és sebesülteinek számát. A hivatalos jelentés és bécsi és gráci veszteség-eredményeket tünteti fel. Eszerint Bécsben a végrehajtó hatóságok 19 halottat vesztek, míg a polgáriak közül 135-en haltak meg az uccai harcok során. A sebesültek száma a fentiek négyszerese. Stájerországban a gráci zónában 70 halott van és 300 sebesült. Itt a karhatalomnak 27 halottja és 180 sebesültje van.

A francia sajtó véleménye az osztrák eseményekről

Páris, február 14.

A francia közvélemény óriási érdeklődéssel figyeli az ausztriai eseményeket. A sajtó élénk kommentárokkal kíséri a véres polgárháborút. A Temps vezetőhelyen a következőket írja:

— Dollfuss az egyre súlyosabbá váló bel és külpolitikai helyzettel szemben egyetlen hazafias frontba akarta tömöríteni Ausztria valamennyi pártját azonban a keresztényszocialisták és az agrárpártok nem részesítették kellő támogatásban. Így toldott el Dollfuss politikája egyre jobban a Heimwehr álláspontja felé. A szocialisták — írja a lap — a helyzetet felismerték és egyre hevesebben támadták Dollfussot, támogatásról pedig részükről szó sem lehetett. A szocialisták azt hitték, teljesen tévesen,

hogy a bécsi városházán elért pozíciójuk megdönthetetlen, hogy erre az erősségre támaszkodva visszahódíthatják a teljes hatalmat, azonban az eredmény az lett, hogy most Bécsből is kiszorították őket. Nemcsak a bécsi városháza, de egész Bécs uralmából kiestek a szocialisták. Az osztrák szocialisták senmit sem tanultak, nem vontak le a közelmúlt eseményeiből a következtetéseket és nem okultak német elvtársaik sorsából sem. Végleges véleményt a történetekről — állapítja meg a cikkíró — a helyzet kibontakozásáig nem lehet alkotni. Kérdés, hogy Dollfuss mennyire őrül a Heimwehrnek. Igaz ugyan, hogy a Heimwehr az olasz fascizmus híve, azonban jelentős része, főképpen a szélsőségek, Hitlerrel szimpatizálnak.

Szél és hűség bőrért érdekesé teszi,

FLOREAL tubusos krém

használatát három nap alatt bársonysmává teszi

Kapható minden jobb szaküzletben, ha nem kapna, írjon

Romániai vezető építész: Drogueria „Centrala” Oradea, Telefon 6-56.

Tíz-tizenkét napig maradnak még a külföldi pénzügyi szakértők az országban

Bucuresti, február 14

A fővárosban tartozkodó külföldi szakértők holnap a kormány megbízottjaival együtt plenáris ülést tartanak. A kormány által beterjesztett jelentésekre vonatkozólag ezen az ülésen mondanak véleményt a szakértők és megteszik észrevételeiket. A jelentésnek vannak részei, amelyeket a szak-

értők még mindig hiányosaknak tartanak és ezekre vonatkozólag a jelentés kiegészítését kérik. Az eddigi számítások szerint a szakértők munkája Bucurestiben még 10-12 napig fog tartani, azután elutaznak és velük együtt megy egy román delegáció Párisba, hogy a hitelezőkkel a szakértői jelentések alapján tárgyalásokba bocsátkozzon.

— Erdekes, hogy mégis agglegény —
csóválta Andy a fejét. — Mégis csak rideg
élet: egyedül, ekkora palotában!

— Hát van készülöben valami — tűnő-
dött az öreg, miközben hátsó vigyorgással
tömte meg pipáját Andynak odakinált zars-
kójából — mert néhány hónap óta gyakran
fordul meg a kastélyban egy csodaszép, fi-
atal leány. Miss Elise Carew a neve. És
akik sokszor látták őket együtt, azt mon-
dák, hogy a leány szerelme Mr. Lockyerbe
szert gondolt.

Andy egyszóval hagyta ott a pos-
tást és visszafelé indult a főútcán, hogy
még egyszer körülnézzen a Green Manor.
Park környékén. Már régóta gyanította
hogy a Critzon szállóbeli gyilkosság nem
olyan egyszerű ügy, ahogy a Scotland Yar-
don fölhozzák, de még álmában se hitte
hogy olyan bonyolult lesz, mint aminek
most kezdte látni. Amit eddig kihámozott
szenzációs izgalmas anyag volt, de —
véleménye szerint — még nem érett meg
arra, hogy közre adja a "Daily Budget" ha-
sábjain. Az meg eszébe se jutott, hogy el-
mondja Kennedynak, hiszen a főfelügyel-
szen túl hitte, hogy Adrienne Van Doors a
gyilkos.

Arra rezzent föl töprengéseiből, hogy
közvetlenül a háta mögött megreccsent va-
lami a földön. Ahogy megfordult, alacsony
sötétbőrű, maláj férfi suhant el mellette, a-
zal a nesztelen óvatossá lopakodó járása
mely sajátossága ennek a fajnak. A tekint-
etük találkozott — Andy szemében lát-
szott a meglepetés, hogy színes embert lá-
t Carburyban: a maláj azonban közömböse-
ment tovább.

Felora muva Andy már szobát foglal-
t a "Hét harangban" azzal, hogy holnap
visszajön és még aznap este Londonba ut-
zott. Az volt az érzése, hogy Carburyban
előbb-utóbb szembe fog kerülni a Fekke-
szal.

...

Gyönyörű júniusi nap volt másnap reg-
gel, mikor Andy térdnadrágban, tábori szál-
kal, festőállvánnyal és festékes dobozzal
meg palettával fölszerelve, kémszemlére in-
dult a Green Park felé. El kellett mennie a
garázs elé, ahol néhány percig állva ma-
radt és figyelmesen tanulmányozta az ele-
gáns autóvezető arcát, aki éppen kocsijá-
nak a tankját töltötte meg a benzinkútból.

— Jól megy a motor Mr. Lockyer? —
kérdezte éppen a garázstulajdonos, amikor
Andy megállt az uccán.

— Pompásan! — felelte a Green Park
Manor gazdája.

Andy megvárta míg az autó elindult
még akkor is utána nézett, mikor a kocsi
már eltűnt az országút kanyarulata mögött.
Aztán szép lassan tovább ballagott a temp-
lom felé, közben meg-megállva, mintha ki-
resné a palettájára legmúltabb tájrajzolatot.
Igy ért a templomhoz, ahol végre megtalál-
ta a neki való képanyagot. Mert úgy áll-
totta föl a festőállványt, hogy a rajta nyu-
gó vásznat a járókelők nem láthatták, és
meg viszont szemmel tarthatta a Green Ma-
nor Parknak tárva-nyitva álló kapuját.

Pipára gyújtva kevert festéket a palot-
táján és néhány merész esetvonással fő-
vázolta a templom tornyának konturjait.
Aztán, inkább pipázva, mint festgetve, eg-
re a Park bejáratát leste, hogy nem járnak
a rajta ki és be — de seholse mutatkozott
teremtett lélek, mintha teljesen lakatlan
lenne a hatalmas kastély.

(Folyt. köv.)

Erdélyi Magyarság

Február 16.

4 oldal

SPORT

Magyar-francia atlétikai verseny Bucurestiben

Bucuresti, februar 14.

Erdekes és nagyszabású tervvel foglal-
kozik a román atlétikai szövetség. Május
hónapban atlétikai viadalt rendeznek Bel-
grádban 10 legjobb francia atléta részvétel-
vel. A franciák felhasználják ezt az alkal-
mat és átírták a román szövetséghez, hogy
szívesen jönnének át Belgrádból Bucures-
tibe.

A román szövetség most azon munkál-
kodik, hogy ezt a francia-román találko-
zót nyelbeüthesse, de óriási nehézségeket
okoznak a súlyos anyagi feltételek. Bucu-
restiben még olyan kevesen érdeklődnek az

atlétika iránt hogy még a szorosán vett ki-
adások megtérülésére sincs nagy lehetőség.
Eppen ezért arra gondoltak hogy felhasz-
nálják a francia atléták esélyes bucuresti
szereplését és egyuttal meghívják egy pár
jóképességű magyar atlétát is akiknek a
szereplése a sport iránt jobban érdeklődő
bucuresti magyarság nagy számára való te-
kintettel biztosan kifizetődne és így nem-
csak anyagilag biztosíthatják a verseny si-
kerét hanem megfelelő ellenfelekről is gon-
doskodhatnak ami sokkal élvezetesebbé te-
heti a küzdelmeket.

Csak profijátékosok vehetnek ezen- tul részt a Nemzeti Bajnokságban

Oradea februar 14.

Bucuresti forrásból vettük a hírt, hogy
a legújabb és a Consiliul Federal által meg-
szavazásra váró tervezet szerint a Nemzeti
Bajnokság küzdelmeiben csakis szerződte-
tett játékosok vehetnek részt. A tervezet
az egyik bucurestii sportvezetőtől ered és a
fővárosi sporkörökben biztosra veszik hogy
a rövidesen összeülő Consiliul Federal el-
fogja fogadni ezt a tervezetet, amely főleg
a játékosok érdekeit fogja szolgálni miután
az eddigi amatőr rendszer helyett a nyit-

professzionáizmust vezet be.

Igy Románia a jövőben letér az ugyne-
vezett vegyes, illetve o.az rendszerről. A
szövetség külön profi és külön amatőr játé-
kosokat fog nyilvántartani, illetve a Nem-
zeti Bajnokság a jövőben profibajnokság
lesz.

Ez a tervezet feltétlenül helyes, miután
elkerülhető az, hogy a jövőben a profik vá-
logatott meccsek alkalmával az amatőr vá-
logatottban szerepeljenek.

Egyesület, amelynek nem számít a szövetség

Miért intette meg a fut- ballszövetség a Venust?

Bucuresti, februar 14.

Sok megjegyzésre ad most alkalmat a
futballszövetség egyik határozata melyben
szükségesnek tartotta az exbajnok Venus
egyesület meginteni mert a szövetség ha-
ta mögött a FIFA-nál érdeklődött egy be-
töltött vonatkozású ügyben. Ez a mindor ma
gyarázat nélküli megintés annál érdekesebb
hiszen nyitott titok, hogy a Venus annak ide-
jén egyáltalában nem fogadta el a szövét-
ség elutasító végzését a Crisana-mecses el-
len emelt óvása ügyében Barátky szerepel-

tetése miatt. A Venus vezetőségét nem elé-
gitette ki a szövetség határozata és annak
magyaráza a hanem ennek dacára jogosulat-
lannak tartotta Barátky szereplését.
Elhatározta tehát hogy egyenesen a FIFA-
hoz fordul megfelelő információk érdekében
hogy maga győződjék meg arról hogy mi-
lyen alapon szerepelhetett Barátky a Cris-
ana bajnoki csapatában. Ezeket az informáci-
ókat akarta felhasználni arra hogy a szöv-
etség elutasító végzését ellenőrizhesse.

APRO SPORTHIREK

A német olimpiai komité azzal a kérés-
sel fordult a nemzetközi teniszszövetséghez,
hogy az 1936-os berlini olimpiászra a ten-
niszsportot vezesse be. A nemzetközi ten-
niszszövetség a március 16-i párisi tenisz-
kongresszuson fog ez ügyben dönteni. A né-
metek kívánságát különösen az amerikaiak
fogják a legélesebben ellenezni, miután a
Davis-cup évenként annyira igénybeveszi a
világ legjobb játékosait, hogy teljesen szük-
keletlennek mutatkozik tetejébe még egy
olimpiászt is rendezni.

Egy négy tagból álló, válogatott argen-
tinai vívócsapat járja most sorra Európa
nagyobb városait hogy bemutassa a délame-
rikai vívóművészetet. A csoport nundhá-
rom fegyvernemmel, tehát karddal, tőrrel
és épével dolgozik és Olaszországban kezd-
te meg reményteljes túráját. Eddig Nánoly

oan, Rómában, Milánóban és Turinben viv-
tak a helyi versenyzőkkel, túlságosan mér-
sékelt eredménnyel azonban, amennyiben a
négy vívó eddig Európában egyetlen asszó-
ját sem tudta megnyerni. Ugy látszik nem
minden futball, ami déamerikai. A derék ar-
gentinokat most sokkal csökkentebb lelke-
sedéssel várják Párisba és Berlinbe.

A newyorki AC. fedettpályai atlétikai
versenyét, amelyen Amerika legjobb atlétái
startoltak a magasugrásban a fiatal Marty
óriási küzdelem után 2 méter 5 centiméteres
ugrással legyőzte Spitzet a híres Európát
járt bajnokot, aki legutóbb Budapesten is
két méteren felül ugrott, még hozzá nyit-
pályán. Spitznek ezuttal "csak" 2 méter és
6 milliméterig sikerült ugrania. Jó volna
egyszer két métert alaposabban szemügyre
venni hogy közelebbről láthassuk mire ke-
pes az emberi fizikum.

A globális adó mégis megmarad, de tőkét terheő adókat eltöriük

A kereseti adók kulcsát mérséklük és változást szenved a forgalmi adó is, amelytől éppen eleget szenvedett az adózó

Bucuresti, februar 14

Legutóbb jelentük, hogy a pénzügyminiszter nagy vonásokban elkészült az adóreformra vonatkozó munkálataival és a közterhek könnyítésére vonatkozó tervét a Kereskedelmi és Iparkamara központjának e célra összehívott ülésén fogja ismertetni. A Kamarák Szövetségének ülésén csakugyan megjelent Slavescu pénzügyminiszter és elmondotta expozéját a kormány által előkészített adóreformról.

— Nem gazdaságpolitikai előadást akarok itt tartani — kezdte szavait a miniszter — hanem őszintén fel akarom tárni terveimet, amelyeket annak idején részletesen is ismertetni fogok a kereskedelmi és az ipar érdekképviseleteivel. Nem akarok oly ígéretek tenni, amelyeket betartani nem tudok, annyit ígerek csupán, amennyinek megvalósítására vállalkozni is tudok s ami nek megvalósítását garantálhatom is.

Szemnek semmi haszna nincs abból, ha számviteli könyveinkben óriási összegeket tartunk nyilván a követel oldalán, amelyeket nem tudunk beszélni. Véleményem szerint fontosabb és előnyösebb kevesebb összeget előírni de ezt be is szedni. A kereskedelem és az ipar az állam részéről ugyan olyan figyelmet érdemel, mint bármely más termelő és kereseti foglalkozás és ezeknek életlehetőségét biztosítani kell. Mérsékelni fogom a kereskedelem és az ipar közterheit mert a malakkal megbirkózni nem tud.

A kereseti adók kulcsát le fogom szállítani.

mert a mai magas kereseti adók megbénítják a termelést.

A tőkét terhelő adókat megszüntetem.

Az állam nem szedhet külön adót a tőke után, miután egyszer már megadóztatta azokat a jövedelmeket, melyekből a tőke származik. A kereskedelem és az ipar jövedelmi adóit a legnagyobb jóakarattal fogom revizálni, mert elismerem, hogy ez a két foglalkozás sokat szenvedett, sok veszteséget kellett elviselnie.

— Első javaslatom amely már teljesen el is készült a forgalmi adó módosítására vonatkozik. A reform két alapelven épült fel:

— mérsékelni fogjuk az adó kulcsát s újra osztályozzuk az árukat,

hogy az általános fogyasztás alá eső cikkek adója még lejjebb szálljon.

A nyersanyagok forgalmi adójáról teljesen lemond az állam.

Az igazságszolgáltatás terheit is mérsékelni fogjuk,

s bányajárműket leszállítjuk.

Az adók beszedésére vonatkozó szabályokat alapos revízió alá veszem. Ez a törvény az adózatok állandó zaklatásának forrása és elengedhetetlen viszonyt teremtett a kincstár és az adózó polgárok között.

Kérje mindenkit a
GOLF borotva-pengét!

az acélipari egyszemélyes alkotási
és öröme esz a borotválkozásban
Verésbeviselés: Friedman Armin. Oradea
Promenad Eminescu 16.

Az államhoz nem málta, hogy a legeljasabb emberi indulatot, a bosszúakasztást használja föl jövedelmeinek fokozására.

A Kamaráknak az ülésen jelen volt képviselő nagy megelégedéssel hallgatták a pénzügyminiszter szavait és azzal a megnyugvással távoztak, hogy az adózás új korszaka következik amelyben megszűnik az adófizető polgárok vad üldözése, a könyörtelen, erőszakos behajtások korszaka és oly adóterhek megálapítása, amely eléve a hatatlanoknak látszanak. Az állam nem lesz többé az adózók üldözője, anyagi romlásuk előidézője. Ezzel szemben az új, emberesebb adópolitikával szemben azonban a polgárságnak is kötelességei lesznek: az ártó ható méltányos adók pontos fizetése és közterhek viselése alól való menekülés helyett a jövedelmek pontos és becsületös bevallása.

Leszakadt a harang és agyonverte a harangozót

Rozoga volt a torony és így történt a szerencsétlenség

Belgrad, februar 14

Különbő esemény történt Sejnios községben. Mire gyűlt össze a hívők és a harang még javában szót amikor hirtelen rettenetes dördülés hallatszott és az egész templom megingott. A hívők rémületen rohantak szét és csak később derült ki, hogy a harang leszakadt, maga alá temetve a harangozót.

A vizsgálat megállapította, hogy a torony nagyon rozoga volt és ezért történt a katasztrófa.

Ujabb nagy betörés Miersigen

Kraboltak egy gazdálkodót

Oradea, februar 14

Tegnap számunkban beszámoltunk arról a vakmerő rabásról mely a közeli Miersig községben történt. Mára kiderült, hogy a községhez közeli rabáson kívül, a vakmerő betörők Kovács Pál gazdálkodóhoz is behatoltak és

120 ezer lej értékű ruhaneműt és kassát raboltak el. Mint kiderült Kovácsék egy három mázsás

disznót vágtak le és amíg a ház népe disznóöléssel volt elfoglalva, addig a betörők kifosztották a lakást. Sőt olyan mérgesek voltak hogy az új folyamán még 60 kiló kolbászt és több kiló sonkát is elloptak.

A Kovács család Sereteanu magán-detektiv irodát bízta meg a betörők kinyomozásával és Sereteanu magán-detektivfőnök már nyomában is van a tetteseknek, akik egy közeli faluban laknak.

Ismét munkanélküli segílyt kaplak a zsilvölgyi munkanélküliek

Lupeni, februar 14

Bár a zsilvölgyi munkanélküliség enyhítésére a liberális kormányzat jelentős intézkedéseket tett, melyeknek látható eredményei is vannak, még mindig olyan nagy a zsilvölgyi munkanélküliség száma és azoknak nyomora, hogy állandóan munkanélküli segélyekkel kell a családok százain segíteni.

Epp ezért a múlt hét keddjén a városi tanács melett működő és a munkanélküliek segélyező bizottsága megartott ülésén 70000 lejt utat ki erre a célra. Es pedig: Petrosani részére 23500, Vulcan 26 ezer Lupeni 18 ezer és Aninosa részére pedig 2500 lejt.

Akinek a diáksapka nagyon tetszett

Füllevelőket lopott egy diákleány

Timisoara, februar 14.

A belvárosi rendőrség elfogta Szegi Mária 23 éves oradeai illetőségű leányt, aki az utcán megszöktette a kisleányokat és a fülbevalókat kiesavar a fülükből. A leány a jogakadémia egyensapáját viselte Oradeáról. Midőn megkérdezték, hogy minő tárgyakat tanítanak a jogakadémián őszára.

varodott és bevallotta, hogy sohasem volt egyetemi hallgató, hanem több kisebb-nagyobb szélhámossgot követett már el a jogakadémia hallgatójének adva ki magát.

3 oldal

Erdélyi Magyarország

Februar 16

197 millió lei...

Pontosan: 197,332 000 lei lesz kisorsolva a játékosok között

Az Állami 5-ik Osztályosorsjáték

1934 február 22-től március 26-ig tartó huzásain

Nagy nyeremények:

5.000.000 Lei

3.000.000 Lei

2.000.000 Lei

1.000.000 Lei

32 nyeremény

500.000 Lei és 100.000 Lei között

550 nyeremény

70.000 Lei és 10.000 Lei között

összesen 30.200 nyeremény

ezenkívül még

az 5.000.000 Leies nagyjú a om

amely az utolsónak kihuzott 5 nyerőszám sorsjegytulajdonosai között oszlik meg.

Megújította sorsjegyét ezen döntő főnossagu osztályra?

Vett-e magának legalább most sorsjegyet, ha az elozo osztályokon nem játszott?

Addig beszélnek, amig valóra válnak

Háborút jósol Blücher vörös tábornok

Moszkva, február 14.

Blücher vörös tábornok a kommunista pártban tartott nagy beszéde most került a nyilvánosság elé. Blücher szerint a japánok a legközelebbi időben meg fogják támadni Oroszországot. A mandzsuriai vasutakat és a 2200 km nemrégiben kiépített országut stratégiai célokat szolgálnak. Mukden, Cienkar és Charbin háromszögében 500 bombavető gépet állapítottak meg Mandzsuriában.

hadereje japán segítségével együtt 550 ezer fő, ezt a hadsereget fogja Japán elsőnek a tűzvonalba dobni.

Varsó, február 14.

Beck lengyel külügyminiszter feleségével együtt Moszkvába utazott. A lengyel külügyminiszter moszkvai utazásának diplomáciai körökben igen nagy fontosságot tulajdonítanak.

Két halálos ítélet Szegeden

Szeged, február 14.

A szegedi törvényszék ma hirdetett ítéletet abban a rablógilkossági ügyben, amelynek vádlottjai Juhász József és Nagy István, az elmúlt év novemberében Szegeden meggyilkolták Hovány Ferencet és feleségét. A tettesek rablást is megkíséreltek. A törvényszék kétféle gyilkosság elkövetése és egyrendbeli rablási kísérlet címén mindkét vádlottat köztársasági halálra ítélte. A vádlottak, akik beismerésben voltak a kik súlyosan terhes vallomást tettek egymás ellen, szó nélkül vették tudomásul az ítéletet, amelyben az ügyész megnyugodott. Mindkét vádlott kegyelmet kért, mert nem érzik magukat olyan súlyosan bűnösnek, hogy halálra ítéljék őket. Egyben felelőssé-

zést is jelentettek be úgy a vádlottak, mint a védők. A törvényszék ezután kegyelmi tanácsa alakult át és zárt ajtók mögött foglalkozott a kegyelemre való felterjesztés kérdésével.

Ügyvédek figyelmébe

1 doboz carbon papír 50 lei

Mindenféle nyomtatványok

határidő napló,

fogalmi, fanyentes és gépró papírok stb. a legolcsóbb árban

Pásztor Ede

papír és írószeráruházában Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

RADIOMŰSOR

CSUFORTOK

Bucuresti. 12: tőzsde, Gramofon, 13.15: Könnyű zene 17: Dinicu zenekar 18: Hírek, 18.15: Dinicu zenekar 19.10: Előadás 19.30: Opera közvetítés Előadás után: hírek

Budapest. 6.45 torna Utána: hanglemezek 9.45: Hírek 10: Felolvasás Közben hanglemezek 12: Időjárásjelentés 12.05: Ének 12.30: Hírek 13.15: Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés 13.30: Gramofon 14 és 40: Bükk György beszélése 18.45: Hírek 17: Gazda-anfolyam 17.30: Courtland Jane zongorázik 18: Angol nyelvlecke 18 és 30: Budapesti Koncert Szalónzenekar 19 és 30: A rádió külügyi negyedőrája 19.45: Exotikus emlékek 20.30: Magyar kutatók útja Ázsiában párbeszéddel, 21.10: Veres Lajos és cigányzenekara Kamár Pál énekel 22.10: Ugetőversenyeredmények, 22.30: Szalón és jazz-zenekar Kalmár Pál énekszámával, 23: Operaház tagjaiból alakult zenekar

Regruta bál Tásnadon

Vasárnap este zajlott le Tásnadon a bevonuló fiatalság immár hagyományossá vált bálja, melynek előkészületei már hetekkel ezelőtt megkezdődtek. Nem maradt eredménytelen a bevonuló fiatalság lelkes akciója, akik mindent megtettek a bál sikere érdekében; s megérdemelt siker koronázta a lelkes munkájukat. Talán még soha nem látott akkora publikumot a "Royal" kávéház nagyterme; az estély teljes anyagi és erkölcsi siker jegyében zajlott le.

Szinrekerült Lengyel Józsefnek, Rákosi Viktor regényéből átdolgozott "Emmy" című kedves vígjátéka rappáns szereposztásban: A címszerepben Ujváry Lili elragadó kedvességgel varázsolta elénk Emmy bájos figuráját.

Kerék Karcsi mint Korponay hadnagy méltó partnere volt Emmynek; testhez szabott szerepében a duhaj, de azért becsületes, sneidig huszártiszt, tökéletes illúzióját keltette.

Ruff István az ezredes szerepében bebizonyította, hogy bármilyen szerepkörbe be tud illeszkedni.

Nagy derűtséget okozott a közönség körében a darab két komikus figurájának, Sztríngay Jakab és Markos tisztségviselőjének a megjelenése, Krausz László és Kapusy Pál megszemélyesítésében.

Borhidy Tapsika szubrett szerepét Várdy Piri alakította a töle megszokott temperamentummal. Hettig Jolánka játszotta Vathy Böske szerepét, aki bájos hangocskájaival a közönségből spontán tapsot váltott ki. A darab többi szereplői: Vathyné—Szabó Böske, Palóczy kapitány—Szammer Pál, Schwertner kapitány—Schmidt István, Sannenburg főhadnagy—Slamovits Nándor, Petry kadett—Merle Pál, Pozdorjai önkéntes—Gozner János, Vathy önkéntes—Merk Márton, — a legelkeszebb odaadással járultak hozzá a darab sikeréhez.

A siker oroszlanrésze azonban ifj. Antal Imrénét illeti, aki a darabot betanította. Előadás után Kapusy Pál mondott megható búcsúztatót a társai nevében és egy értékes ajándékot nyújtott át Pop György főszolgabírónak a bál védnökének, aki jóindulataival nagyban hozzájárult a bál sikeréhez. A közönség meglegedetten vonult át a szomszédos termekbe, ahol bankett volt 200 személyre. A bál vidám hangulatban a késő reggeli órákban ért véget.

Időjárás

Tovább gyengülő szél, változó felhőzet, erős éjjeli lehűléssel.

PENTEK

Bucuresti. 12: tőzsde Gramofon 13.15: könnyű zene 17: Rádiózenekar 19.20: Gramofon 19.45: Előadás A filharmonikusok hangversenye 21: Előadás 21.15: A szimfonikus zene folytatása 21.45: Hírek

Budapest 6.45: torna Utána: Gramofon 9.45: Hírek 10: Felolvasás Közben: gramofon 12: Időjárásjelentés 12.05: Samirnov Szergej balalajka zenekara 12.30: Hírek 13.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és vízállásjelentés 13.30: Meggyesy Nándor és cigányzenekara 14.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek 15.30: A rádió diákfélőrája 16: Elbeszélés 16.45: Hírek 17: Hanglemezek 17.30: Mandzsuriak hősei (az orosz-japán háború 30. évfordulója) 18: Sportközlemények 18.10: Len Baker jazz-zenekar 19: Munkásfélőrája 19.25: Az Operaház előadásának közvetítése Tass háuser I. felvonás után: hírek 22.30: Rigó Jancsi és cigányzenekara.

5 oldal

Erdélyi Magyarság

Február 15.

Nagyszabású csempészségnek jutott nyomára a galati rendőrség

A csempészek felgyújtották óriási áruraktárukat, hogy így el-tussolhassák a dugarut

Galati, február 14.

A galati rendőrség páratlanul érdekes csempészési ügyet lepelezt le, amely által mintegy 20 millió lei értékig megkárosították az államot.

Jelentették röviden, hogy gyanus körülmények között kigyuladt a Weisenberg Testvérek rövidáru üzlete és a tüzvész alkalmával hat személy sebesült meg, közöttük az üzlet tulajdonosa is. A gyanus körülmények között keletkezett tüzvész ügyében az ügyészség megindította a vizsgálatot amely váratlan eredménnyel járt.

Hatalmas csempésztársaságról rántották le a leplet, amelynek az egész országban kiterjedt összeköttetései voltak, de egyetlen tagját sem sikerült mostanig kézre keríteni.

Gyanus tűz az áruraktárban.

A páratlan érdekességű bűntény leplezése úgy kezdődött, hogy az egyik napon a déli záróra alatt kigyuladt a város egyik legforgalmasabb uccájában levő üzlet. Az épület hamarosan lángokba borult és a raktárban levő óriási mennyiségű áru majdnem teljes egészében elpusztult. Még mielőtt a tűzoltók megérkeztek volna,

a lángok emberráldozatot is követeltek a köztük volt Weisenberg Marcu, valamint egyik tisztviselője is.

A gyanus tüznél először mindenki arra gondolt csupán, hogy felgyújtották az épületet a biztosítási díj megkaparintása végett. A már szinte sablonos bűnügy azonban sokkal váratlanabb fordulatot hozott.

Weisenberg Marcu, az üzlet tulajdonosa a kórházban nem halt meg, de mindmég ideig nem lehetett kihallgatni. Helyette testvérét: Weisenberg Mendelt fogták valójára, aki szintén üzlettárs volt. Mendelt nemsokára szabadon bocsátották, mert kétségek nélkül megállapítást nyert, hogy az üzletben több mint 7 millió lei értékű áru volt felhalmozva, míg az egész raktár mindössze 8 millió leire volt biztosítva. Ilyenformán a gyújtogatás valószínűtlennek látszott, mert a nagy kockázat mellett is nem járhatott haszonnal.

Vesszen a titkos raktár.

A véletlen összejátszása folytán ugyan csak a tűz napján feljelentés érkezett az ügyészségre, hogy az egyik vasuti állomáson többmillió értékű csempészárut fedeztek fel, amely Weisenberg rövidárúkereskedés címére volt feladva. A feljelentés azt is mondotta, hogy a kereskedés mögött egy titkos raktár van, több millió lei értékű

csempészárúval. Pontosan 12 órakor készült a városi főügyész, egy vizsgálóbíró és egy vámtiszt kíséretében kiszállani a Weisenberg céghez házkutatást tartani, de ekkor érkezett a hír, hogy az üzlet ángokban áll. A két esemény összeesésében először csak tiszta véletlent láttak, de hamarosan meggyőződtek felőle, hogy

a csempészséggel foglalkozó kereskedőknek tudomására jutott az ügyészség házkutatási szándéka és minden nyomozást akartak tüntetni, amely bűnösségükhöz adatot szolgáltatott volna.

Weisenben Mendelt ismét letartóztatták és kihallgatásra vették a csempészáruk megrendelésére vonatkozólag. A kereskedő arra hivatkozott, hogy nem tudja igazolni az üzletében levő áruk eredetét, mert az üzleti könyvek is kivétel nélkül a ángok maratalékává lettek. A vizsgálóbíró erre berendelte az összes tisztviselőket és mindazokat, akik a céggel valamiféle kapcsolatban állottak. Három nap, három éjjel egyfolytában tartották a kihallgatásokat, amelynek eredményeképpen a nagyarányú csempészség a maga teljes valóságában állt a hatóságok előtt. Megtalálták az állomási áruraktárak kimutatásait azokról a csomagokról amelyeket Weisenberg Mendel aláírásával vettek át.

A csempészség nagy elővigyázatossággal, kisebb iasú állomásokon végezték a román-lengyel és orosz határokon. Összeköttetésben állottak a határnál működő csempészekkel, akiktől szekereken szállították az egész országrészen keresztül a csempészt árut. A Weisenberg testvérek ezenkívül a galati állomáson száz meg száz csomagot vettek át anélkül, hogy vámot fizettek volna utánuk.

A galati rendőrség telefonon értesítette a cernauti hatóságokat, hogy nyomban tartóztassanak le több embert, akik a bűnténynek részesei.

Még azon az éjszakán mintegy 14 ember került letartóztatásba, de az ügyben még nagy meglepetésekre számíthatnak.

A két Weisenberg testvér ellen is kiadták az elfogatási parancsot, de Marcu, súlyos betegsége miatt, még nem lehetett kihallgatni. Mendel konokul tagad mindent, a saját írásait és alájegyzéseit is hamisítványnak minősítette. Az ügyészség megállapította, hogy egyedül csak Galaton több mint 20 millió lei értékű csempészárut tartak forgalomban. A szenzációs bűnügyben tovább folytatják a vizsgálatot.

Rarancen ismét övilkoltok

Kaszával vagoalt össze két legény egyet

Cernauti február 14.

Véres verekedés játszódott le tegnap délután Rarancea községben. A verekedés egy lakodalmon robbant ki, amelyen két testvér Cosman Vasile és Joan, továbbá Grosovici Vasile is résztvettek.

A múlt héten történt, hogy a Cosman fivéreket súlyosan összeverték Grosovici édesapját. Ennek fia bosszúra gondolt és egy kaszát rejtve kabája alá, elment a lakodalomba. A Cosman fivérek azonban megsejtették szándékát.

Az áldozat a kórházban kiszorult.

rárohanak és elvéve tőle kaszáját, azonnal össze-vissza vagdalták szerencsétlen áldozatukat.

Amikor látták hogy ez vértől borítva, eszméletlenül terül el a földön, kocsijukba tették és a cernauti kórházba szállították majd önként jelentkeztek az ügyészségnek. Az áldozat a kórházban kiszorult.

Öngyilkos lett a targu-muresi ügyészsegi titkar

Targu Mures, febr. 14.

Ma délelőtt félizenkettőkor szokatlan öngyilkosság történt a targumuresi ügyészségen. Ferenczy Gyula ügyészsegi segédtitkár, 32 éves nő ember, délelőtt fél tizenkettőkor bement Butur ügyész szobájába, lefeküdt a diványra és nyitott száján keresztül golyót röpített a torkába. Két bucsu levelet hagyott hátra. Egyiket az ügyészséghez, a másikat a feleségéhez címezve, de a levelek tartalmát még nem lehet tudni. Az a feltevés, hogy a segédtitkár is benne volt abban a manipulációban, melyből kifolyólag pár hónappal ezelőtt Moldovan ügyvédet is letartóztatták, később azonban szabadon bocsátották.

Hétfőre virradólag még egy öngyilkosság történt Targumuresen. János Regina 15 éves kislány a Kacsó Sámuel virágkereskedésben volt alkalmazva, mint kifizető lány. Vasárnap valamiért kikapott a szü-

last anyira a lekére vette, hogy hajnal tájban a gyorsvonat elé vetette magát. A kerekek mindkét lábát többől lemetsezték a leány azonban még életben van, de állapota reménytelen.

OLVASSA és TERJESSZE az ERDÉLYI MAGYARSÁGOT

Hamburg városa elhatározta, hogy egy 60 ezer személyt befogadó, hatalmas sportcsarnokot építtett. Ez lesz a világ legnagyobb sportcsarnoka, amelyet sporton kívül még különböző kiállítások rendezésére is fel fognak használni.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA

APROHIRDETÉSEK

Róna fényképész

mütermében
Oradea, Str. Alexandru 4., művészi lev. lap
6 darab csak **70** lei.

Szülő oltványok kaphatók Muresan si Nagy szülőoltvány teepen, Sacueni Jud. Bihor. Árjegyzék ingyen.

LAKBÉRSZERZŐDÉSI blanketták kaphatók Pásztor-cégnél. Plata Mihai Viteazul 4

6 oldal Erdélyi Magyarság
Február 16.